

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра політології та публічного управління

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

САМОМЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛІДЕРСТВО

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «САМОМЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛІДЕРСТВО»
підготовки бакалавра

Розробник: Бусленко В.В., д.політ.н, професор, професор кафедри політології та публічного управління

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пахолок В. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління протокол № 5 від 21.11.2025 р.

Завідувач кафедри

Бусленко В. В.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
		Денна форма навчання
Денна форма навчання	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність С 2 Політологія	Рік навчання – 2
		Семестр – 4-ий
	Лекції	
	10	
	Практичні (семінарські)	
	Освітньо-професійна програма Політологія	20
ІНДЗ: немає	Освітній рівень Бакалавр	Самостійна робота
		110
		Консультації
		10
Мова навчання: українська		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Бусленко Василь Володимирович.

Науковий ступінь: доктор політичних наук.

Вчене звання: професор.

Посада: завідувач-професор кафедри політології та публічного управління.

Контактна інформація: Busln_@ukr.net

Посилання на розклад <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>.

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Самоменеджмент та лідерство» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

Освітній компонент «Самоменеджмент та лідерство» спрямований на розвиток особистої ефективності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курс орієнтований на формування індивідуального стилю професійної діяльності та підготовку майбутніх фахівців до управлінської і політичної діяльності. Програма передбачає опанування сучасних методик самоорганізації, розвиток лідерського потенціалу та навичок ефективного управління командами

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення освітнього компонента є підготовка здобувачів до успішної управлінської та суспільно-політичної діяльності через розвиток лідерських якостей. Освітній компонент забезпечує засвоєння практичних інструментів самоменеджменту, що

дозволяє випускникам ефективно організовувати власну професійну діяльність та виступати в ролі відповідальних лідерів сучасних команд.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- Опанування теоретичних основ та практичних методик самоменеджменту для підвищення індивідуальної ефективності в професійній діяльності.
- Формування та розвиток лідерського потенціалу здобувачів, зокрема здатності брати на себе відповідальність за власне життя та кар'єрний розвиток.
- Навчання методам управління особистісними ресурсами, такими як час (тайм-менеджмент).
- Вивчення принципів створення та управління результативними командами, а також способів забезпечення синергетичного ефекту в колективній роботі.
- Розвиток навичок вибору оптимальних форм впливу на команду та засвоєння різних стилів командного лідерства залежно від ситуації.
- Оволодіння технологіями саморозвитку, що дозволяють максимально використовувати власні можливості та долати перешкоди в особистій і професійній сферах.
- Формування комунікативної майстерності керівника-лідера, зокрема навичок управлінського спілкування, мотивації персоналу та розв'язання конфліктів.

3. Soft skills:

- критичне мислення та аналітичні здібності;
- тайм-менеджмент: вміння пріоритизувати завдання, планувати робочий час та дотримуватися дедлайнів;
- управління ресурсами: здатність ефективно розподіляти власну енергію, фінанси та інтелектуальний потенціал;
- стресостійкість та емоційний інтелект (EQ): контроль над емоціями, вміння зберігати продуктивність у складних ситуаціях та розуміти емоції інших;
- Self-learning: навичка самостійного пошуку знань та побудови траєкторії власного розвитку;
- прийняття рішень: здатність оперативно обирати оптимальний варіант у ситуації невизначеності та нести за нього відповідальність.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього год.		Лекції		Практичні (Семинар.)		Сам. роб.		Консул.		Форма контролю / бали	
Тема 1. Концептуальні засади самоменеджменту та теорії лідерства	25		2		2		19		2		ПО, ДС	10
Тема 2. Управління особистісними ресурсами	28		2		4		20		2		ПО	20
Тема 3. Психологія лідера: формування індивідуального стилю	25		2		2		19		2		ПО	10
Тема 4. Командоутворення: від групи до професійної спільноти	14		–		2		12		–		ПО	10

Тема 5. Комунікативна майстерність та технології впливу	18		2		2		14		–		ПО, ДС	10
Тема 6. Мотивація та управління конфліктами в командній роботі.	16		–		4		10		2		ПО	20
Тема 7. Стратегічне лідерство та відповідальність керівника	24		2		4		16		2		ПО	20
Сума балів за результатами ПО, ІЗЗВО												100
Всього годин	150		10		20		110		10			

ПО – поточне опитування, ДС – дискусія, ІЗЗВО – індивідуальні завдання здобувача вищої освіти.

5. Тематика практичних занять	Кількість годин
Тема 1. Концептуальні засади самоменеджменту та теорії лідерства 1. Сутність та філософія самоменеджменту в сучасних умовах. 2. Еволюція теорій лідерства: від «теорії рис» до ситуативного та трансформаційного лідерства. 3. Лідерство як соціальний та політичний феномен.	2
Тема 2. Управління особистісними ресурсами 1. Стратегічне планування в публічній сфері. 2. Застосування методики SMART для формування передвибірчих цілей та політичних програм. 3. Пріоритезація завдань в умовах багатовекторності: матриця Ейзенхауера як інструмент вибору між «терміновим» (кризові ситуації) та «важливим» (стратегічні реформи). 4. Тайм-менеджмент у динамічному політичному середовищі. Інструменти швидкого реагування та управління інформаційними потоками (як не потонути в новинах і не прокрастинувати перед важливими виступами). Капіталізація особистих ресурсів та стресостійкість.	4
Тема 3. Психологія лідера: формування індивідуального стилю 1. Самопізнання та саморозвиток: виявлення сильних сторін та зон росту. 2. Емоційний інтелект (EQ) як ключова компетенція керівника. 3. Формування особистого бренду та авторитету лідера.	2
Тема 4. Командоутворення: від групи до професійної спільноти 1. Етапи розвитку команди (модель Такмена) та ролі в команді (за Белбіном). 2. Принципи формування синергетичного потенціалу учасників. 3. Методики підбору персоналу та створення команди, націленої на результат.	2
Тема 5. Комунікативна майстерність та технології впливу 1. Вербальні та невербальні інструменти управлінського спілкування.	2

2. Мистецтво переконання, аргументації та публічного виступу. 3. Специфіка взаємодії з владою та стейкхолдерами в управлінській діяльності.	
Тема 6. Мотивація та управління конфліктами в командній роботі 1. Сучасні теорії та практичні методики мотивації (матеріальна та нематеріальна). 2. Природи конфліктів у команді та стратегії їх конструктивного розв'язання. 3. Робота з опором змінам та медіація.	4
Тема 7. Стратегічне лідерство та відповідальність керівника 1. Прийняття управлінських рішень у ситуаціях невизначеності. 2. Етика лідерства та соціальна відповідальність. 3. Проєктування індивідуальної траєкторії успіху та професійного становлення.	4
Всього	20

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем відповідно до структури освітнього компонента, підготовку презентацій на доповіді по окремим питанням, роботу із підготовки матеріалів щодо участі в дебатах, дискусіях, поточного опитування тощо.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою з освітнього компонента визначається шляхом накопичення балів при поточному опитуванні на практичних заняттях.

Поточне оцінювання з відповідних тем відбувається шляхом отримання балів за вміння аналізувати та систематизувати матеріал, проявляти нестандартні думки, оперування прикладами в процесі обговорення чи дискутування. Здобувач має виконати у повному обсязі усі види діяльності з освітнього компонента, бути присутніми на аудиторних заняттях.

Освітній процес регулюється *«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»* (<https://surl.li/kpyspj>).

Конфліктні ситуації вирішуються згідно *«Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»* (<https://surl.lu/fwumka>).

Засобом діагностики успішності здобувачів вищої освіти є залік.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, фабрикація обман, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути

притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо).

Вирішення спірних питань у галузі академічної доброчесності здійснюється на підставі «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<http://surl.li/pyqdch>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Шляхи відпрацювання пропущених занять: якщо здобувач з поважної причини пропустив практичне заняття, то він може здати матеріал під час проведення колоквиуму або у вигляді підготовки слайд-презентації (у межах 20 слайдів) за проблематикою пропущеної теми та її обов'язковий захист під час проведення тематичної розмови з викладачем відповідно до графіку консультацій.

Згідно «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://surl.li/lbgbtg>), власне право неформальну освіту, здобувач може відпрацювати пропуски, взявши участь у тренінгу, конференції, науковому семінарі тощо.

Перекладання заліку відбувається згідно затвердженого в деканаті розкладу.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

На залік вносяться питання теоретичного та практичного рівнів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач вищої освіти може не пізніше останнього заняття отримати бали, здавши теми на яких був відсутній.

Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач вищої освіти складає залік у формі усних чи письмових відповідей, на який вноситься *100 балів*.

Для складання освітнього компонента достроково, без заліку, потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою протягом аудиторного або дистанційного навчання.

Здобувачі вищої освіти складають залік згідно розкладу заліково-екзаменаційної сесії, а у випадку нагальної потреби, зумовленої об'єктивними обставинами – достроково, написавши заяву на ім'я декана та представивши відповідні аргументи.

У випадку неявки здобувача на залік, з об'єктивних чи суб'єктивних причин, а також при отриманні незадовільної оцінки при складанні заліку, здобувач вищої освіти має право скласти підсумковий контроль повторно викладачу, або комісії, у яку входять представники кафедри та деканату. Якщо за ці три можливості залік не складено, здобувач виключається зі складу здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки.

В університетських положеннях є право на поновлення і проходження повторного проходження навчальної дисципліни.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перекладання)

Перелік питань до заліку:

1. Самоменеджмент як інструмент формування суб'єктності та професійної спроможності політолога.
2. Порівняльний аналіз понять «адміністрування», «політичне керівництво» та «лідерство».
3. Еволюція концепцій лідерства: від «теорії рис» до ситуативних моделей у політичній практиці.
4. Трансформаційне лідерство як чинник модернізації політичних інститутів та суспільних змін.
5. Взаємодія формальних та неформальних лідерів у політичних партіях та рухах.
6. Лідерство в умовах мережевої демократії: роль горизонтальних зв'язків та цифрових платформ.
7. Основні функції самоменеджменту в структурі політичної діяльності: від планування до контролю результатів.
8. Технологія SMART у розробці політичних стратегій, передвиборчих програм та законотворчих ініціатив.
9. Матриця Ейзенхауера як інструмент оперативного реагування політика в умовах інформаційних криз.
10. Специфіка тайм-менеджменту під час активної фази виборчої кампанії: управління «стиснутим часом».
11. Психологічні причини відкладання важливих рішень та методи їх подолання.
12. Хронометраж робочого дня політичного консультанта: аналіз ефективності витрат інтелектуального ресурсу.
13. Енергоменеджмент лідера: методи відновлення ресурсу в умовах публічної активності.
14. Проблема Life-work balance в кар'єрі публічного політика.
15. Емоційний інтелект як ключовий фактор політичної комунікації та розуміння потреб електорату.
16. Політична рефлексія: самоаналіз помилок як шлях до вдосконалення управлінської стратегії.
17. Емпатія в політиці: межа між розумінням суспільних проблем та маніпулятивними технологіями.
18. Психологічна резильєнтність (стійкість) лідера в умовах політичного тиску, компромату та хейту.
19. Етапи побудови особистого бренду політика: від самопрезентації до формування стабільної репутації.
20. Професійне вигорання в публічній сфері: як зберегти мотивацію після програшу на виборах або під час тривалої опозиції.
21. SWOT-аналіз особистості як база для розробки стратегії політичного просування.
22. Відмінність між формальною робочою групою та згуртованою командою політичного штабу.
23. Динаміка розвитку політичної команди: виклики на стадії «штурму» під час кампанії.
24. Рольова структура політичного штабу: оптимальний баланс аналітиків, креативників та виконавців.
25. Синергетичний ефект у роботі аналітичних центрів (Think Tanks): як об'єднати інтелектуальні ресурси.
26. Мистецтво делегування повноважень у політичній структурі: ризики втрати контролю vs розвиток команди.
27. Критерії добору фахівців у політичні проекти: компетентність, лояльність та ідейність.
28. Вербальна та невербальна семіотика політичного лідера: мова тіла, жести та імідж.

29. Мистецтво політичної аргументації: логіка, пафос у дискусії з опонентами.
30. Специфіка внутрішньопартійної комунікації та взаємодії зі стейкхолдерами (групами інтересів).
31. Публічний виступ як інструмент мобілізації електорату: структура, драматургія та робота з аудиторією.
32. Технології легітимної взаємодії з органами державної влади.
33. Активне слухання як інструмент збору інформації про реальні запити громади.
34. Управління цифровим слідом лідера: SMM-стратегія, боротьба з фейками та кризовий PR.
35. Мотивація волонтерів та активістів у громадсько-політичних рухах: теорії та практика.
36. Система стимулів для працівників політичних штабів: баланс ідеологічної та матеріальної мотивації.
37. Природа політичних конфліктів: від міжособистісних суперечок до внутрішньопартійної боротьби.
38. Вибір стратегії поведінки в конфлікті під час політичних дебатів.
39. Технології медіації в політичних переговорних процесах та розв'язанні внутрішніх конфліктів.
40. Стрес-менеджмент під час виборчих турів: техніки саморегуляції.
41. Прийняття політичних рішень у ситуації невизначеності: раціональні моделі vs інтуїтивне лідерство.
42. Етичні дилеми політичного лідерства: відповідальність за обіцянки та межі політичного компромісу.
43. Лідерство в умовах змін та невизначеності у геополітичному контексті.
44. Стратегія Lifelong learning як фундамент кар'єрного зростання сучасного політолога та державного діяча.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Самоменеджмент: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
2. Гриньова В. М., Новікова М. М. Самоменеджмент: Навчальний посібник. Харків: ІНЖЕК, 2017. 320 с.
3. Колпаков В. М. Теорія та практика менеджменту: Навчальний посібник. Київ: МАУП, 2015. 250 с.
4. Кудряшова В. В. Лідерство та самоменеджмент: Навчальний посібник. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2020. 180 с.
5. Нечаєв С. В. Політичне лідерство: Навчальний посібник. Одеса: Фенікс, 2018. 220 с.
6. Шкуратов О. І. Лідерство в управлінській діяльності: Підручник. Київ: ННЦ ІАЕ, 2021. 312 с.

Допоміжна література

- Гоулман Д. Емоційний інтелект. Переклад з англ. Харків: Віват, 2023. 226 с.
- Друкер П. Ефективний керівник. Переклад з англ. Київ: Наш Формат, 2019. 180 с.
- Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Переклад з англ. Харків: КСД, 2022. 190 с.